

Review from 06/08/2018	Customer:	Rubric:	
Articlesize (cm2): 1042	Author:	TRAPIEZES	
	Λευτέρης Αδειλίνης	Subrubric:	
		Πανεπιστήμιο Κύπρου	
Φιλελεύθερος - Οικονομικός ημερομηνία: 05/08/2018, από σελίδα 1			

ΜΑΡΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

Κίνδυνος αποσταθεροποίησης των δημόσιων οικονομικών

Με τις αποφάσεις που αφορούν στον Συνεργασιμό σταθεροποιείται το σύστημα γιατί προβληματικά δάνεια μεταφέρονται εκτός του τραπεζικού συστήματος. Παραμένουν, όμως, στο οικονομικό σύστημα ως υποχρέωση και υπάρχει, επομένως, πιθανότητα να επωμισθεί το βάρος ο φορο-

λογούμενος. Αυτά σημειώνει ο καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, Μάριος Ζαχαριάδης, προσθέτοντας πως η κυπριακή κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει στην εφαρμογή συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων για να εδραιώσει πραγματική ανάπτυξη στο εσωτερικό και να ξαναμπει με αξιώσεις στο

διεθνές οικονομικό σύστημα. Τονίζει ότι για να πάει μπροστά η Κυπριακή Δημοκρατία θα πρέπει να σταματήσει η πλήρωση καίριων θέσεων εργασίας, στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα, με συγγενείς, ή με κομματικούς και άλλους φίλους. Θα πρέπει επίσης να διασφαλιστούν διαρθρωτικά πλεονάσματα, να γίνουν τομές στο δικαστικό σύστημα και στην εκπαίδευση, καθώς επίσης να υπάρξει σθεναρή αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας.

Σε ό,τι αφορά τον Φορέα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων, υπογραμμίζει την ορθή στελέχωσή του με ικανότατους τεχνοκράτες, οι οποίοι δεν θα έχουν πολιτική ή κομματική εξάρτηση. >>>

Γάγγραινα για οικονομία το βόλεμα

Μ. Ζαχαριάδης: Η επιλογή όχι των καλύτερων, είτε στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα, πλήττει την οικονομία μακροπρόθεσμα

“**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ**”
Στον Λευτέρη Αδειλίνη
 adilinis@phileleftheros.com

Στην εφαρμογή συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων καλείται να προχωρήσει άμεσα η κυπριακή κυβέρνηση, για να εδραιώσει πραγματική ανάπτυξη στο εσωτερικό και να ξαναμπει με αξιώσεις στο διεθνές οικονομικό σύστημα. Ο καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, Μάριος Ζαχαριάδης, τονίζει ότι για να πάει

μπροστά η Κυπριακή Δημοκρατία θα πρέπει να σταματήσει η πλήρωση καίριων θέσεων εργασίας, στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα, με συγγενείς ή με κομματικούς και άλλους φίλους. Θα πρέπει να διασφαλιστούν διαρθρωτικά πλεονάσματα, να γίνουν τομές στο δικαστικό σύστημα και στην εκπαίδευση, καθώς επίσης να υπάρξει σθεναρή αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας. Ο κ. Ζαχαριάδης θεωρεί ότι με

Πρέπει να συνεχίσουμε να έχουμε πλεονάσματα, όμως αυτά απαιτείται να είναι διαρθρωτικά

την πώληση του «καλού» κομματιού του Συνεργατισμού, το τραπεζικό σύστημα σταθεροποιήθηκε για μερικά χρόνια. Ανησυχία προκαλεί η σύνδεση των προβληματικών δανείων με τα δημοσιονομικά. Γι' αυτό το λόγο, θεωρείται απολύτως αναγκαία η ορθή στελέχωση του φορέα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων με ικανότατους τεχνοκράτες, οι οποίοι δεν θα έχουν πολιτική ή κομματική εξάρτηση.

Έπειτα από την πώληση του καλού κομματιού του Συνεργατισμού, πώς έχουν διαμορφωθεί τα πράγματα στο τραπεζικό σύστημα;

Το τραπεζικό σύστημα έχει σταθεροποιηθεί, τουλάχιστον για το αμέσως επόμενο διάστημα, για μερικά χρόνια.

Είναι θετικό ή αρνητικό το γεγονός ότι υπάρχουν τώρα μόνο δύο, αλλά μεγάλες συστημικές τράπεζες, η Τράπεζα Κύπρου και η «νέα» Ελληνική;

Ο κίνδυνος που προκύπτει είναι κυρίως από το γεγονός ότι έχει επιβαρυνθεί το δημόσιο χρέος. Κι όχι τόσο από το γεγονός ότι, πλέον, έχουμε δύο αντί τρεις μεγάλες τράπεζες. Το θέμα είναι η σύνδεση του τραπεζικού τομέα με τα δημοσιονομικά. Έχουμε σταθεροποιήσει το τραπεζικό σύστημα, αφαιρώντας απ' αυτό ένα μέρος των προβληματικών δανείων. Είναι σημαντικό, επειδή είναι εξ ορισμού μακροχρόνια η προσπάθεια που χρειάζεται να καταβληθεί για αποπληρωμή αυτών των δανείων, ενώ από την άλλη οι τράπεζες έχουν καταθέσεις που είναι βραχυπρόθεσμες σε μεγάλο βαθμό. Συνεπώς, σταθεροποιείται το σύστημα αν τα προβληματικά δάνεια μεταφερθούν εκτός του τραπεζικού συστήματος. Παραμένουν, όμως, στο οικονομικό σύστημα ως υποχρέωση. Υπάρχει, επομένως, πιθανότητα, να επωμισθεί το βάρος ο φορολογούμενος, αν δεν ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους όλοι όσοι χρωστούν στον φορέα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων. Έχουμε ήδη αυξήσει αρκετά το δημόσιο χρέος (σ.σ. με την κρατική ενίσχυση προς τον Συνεργατισμό), ενώ υπάρχει ένα βάρος που μπορεί να προκύψει από το γεγονός ότι αυτά τα προβληματικά δάνεια δεν θα αποπληρωθούν. Φορτώνουμε, επομένως, αυτό το πρόβλημα του τραπεζικού συστήματος, στο δημοσιονομικό που είναι κομμάτι του υπόλοιπου οικονομικού συστήματος.

Τι πρέπει να γίνει για να αποφύγουμε αυτό τον φαύλο κύκλο μεταξύ του τραπεζικού συστήματος και των δημοσιονομικών. Και δεύτερον πώς πρέπει να λειτουργήσει ο φορέας για να προκύψουν κάποια χρήματα και να απαμβλυνθεί το βάρος των μη εξυπηρετούμενων δανείων;

Είναι αλληλένδετα αυτά τα δύο. Πρώτον, θα πρέπει να εφαρμοστούν οι κανόνες, οι νόμοι που ψηφίστηκαν, ώστε να διευκολυνθεί η συλλογή των προβληματικών δανείων. Κι αυτό πρέπει να γίνει ξεκάθαρα προς την κοινωνία και ειδικά προς τους κακοπληρωτές, είτε αυτοί οφείλουν σε τράπεζες, είτε στον φορέα, ο οποίος έχει ένα πολύ δύσκολο έργο ενώπιόν του. Οι δανειολήπτες που θα οφείλουν στον φορέα αντί προς τις τράπεζες, θα

νιώθουν κατά πάσαν πιθανότητα μικρότερη πίεση για να εξυπηρετήσουν τις υποχρεώσεις τους. Θα πρέπει, λοιπόν, να ξεκαθαρίσει ο φορέας ότι θα συμπεριφερθεί τεχνοκρατικά, ορθά και δίκαια (με ό,τι αυτό συνεπάγεται) προς όλους, τόσο προς τους κακοπληρωτές, είτε είναι ευάλωτοι είτε στρατηγικοί, όσο και προς τους φορολογούμενους. Επομένως, ο φορέας θα πρέπει να στελεχωθεί με πρόσωπα που δεν έχουν πολιτική πρόσβαση ή άλλη, ενώ θα πρέπει να έχουν και τις απαραίτητες τεχνοκρατικές ικανότητες.

Έχουμε τεχνοκράτες χωρίς πολιτική εξάρτηση στην Κύπρο ή θα πρέπει να κοιτάξουμε στο εξωτερικό.

Ο τρόπος για να βρεις τους καλύτερους είναι γνωστός. Η όλη διαδικασία γίνεται με διαφανείς διαδικασίες, προκηρύσσοντας τις θέσεις αυτές σε παγκόσμιο επίπεδο, με διαφήμιση σε σχετικά εξειδικευμένα έντυπα, για παράδειγμα. Στη συνέχεια, μια ομάδα τεχνοκρατών κι εδώ θα μπορούσαν να βοηθήσουν και οι ντόπιοι τεχνοκράτες, θα πρέπει να κρίνουν ποιοι απ' αυτούς που θα υποβάλλουν αίτηση είναι οι κατάλληλοι, οι πιο ικανοί, για να χειριστούν τα θέματα του φορέα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Τι προκλήσεις έχει ενώπιόν της η κυβέρνηση για να φέρει όλα αυτά τα θέματα σε ένα λογαριασμό;

Η πρώτη πρόκληση αφορά το Υπουργείο Οικονομικών κι έχει να κάνει με το δημοσιονομικό κομμάτι. Πρέπει να συνεχίσουμε να έχουμε πλεονάσματα. Κι όταν λέμε πλεονάσματα, εννοούμε διαρθρωτικά πλεονάσματα. Πλεονάσματα είχαμε και πιο παλιά αλλά δεν ήταν διαρθρωτικά. Διαρθρωτικό πλεόνασμα είναι αυτό που, μεταξύ άλλων, λαμβάνει υπόψη την προσωρινότητα κάποιων εσόδων του κράτους, σε περιόδους όπου έχουμε υψηλότερη ανάπτυξη. Με αυτό τον τρόπο, διασφαλίζει τη βιωσιμότητα των δημοσιονομικών του κράτους. Δεν είναι μια απλή λογιστική πράξη, που θα δίνει προσωρινά θετικό πρόσημο στην οικονομία.

Υπάρχουν κι άλλα πράγματα που πρέπει να γίνουν και αφορούν τα Υπουργεία Δικαιοσύνης, Παιδείας και Εσωτερικών. Πρόκειται για μεταρρυθμίσεις που έχουν άμεση σχέση με το δικαστικό σύστημα, με την Παιδεία που πάσχει και τις διαδικασίες, που είναι ακόμα πολύ γραφειοκρατικές και δυσκολεύουν τους επιχειρηματίες.

Υπάρχει κι ένα τρίτο θέμα, που δεν μπορεί να φέρει άμεσα αποτελέσματα. Θα πρέπει να γίνει μακροχρόνια προσπάθεια για να υπάρξουν αποτελέσματα. Έχει να κάνει με το πώς κατανέμονται σε μια οικονομία οι θέσεις εργασίας στα κατάλληλα και πιο ικανά άτομα, είτε είναι θέσεις στο δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό δεν αλλάζει σε μια μέρα. Αφορά, όμως, καταστάσεις όπου κομματικοί και άλλοι φίλοι διορίζονται σε καίρια πόστα. Αφορά περιπτώσεις όπου εφαρμόζονται οικονομικές πολιτικές, που αποφέρουν μεγάλα κέρδη σε όσους τις υλοποιούν. Αναφερόμαστε σε μέλη της εκτελεστικής ή νομοθετικής εξουσίας ή και σε μέλη των οικογενειών τους, σε κομματικούς ή άλλους φίλους τους. Αφορά, επίσης, περιπτώσεις όπου πληρώνονται θέσεις εργασίας, σε δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς, από συγγενείς ατόμων

που κατείχαν θέση εξουσίας στον ίδιο οργανισμό ή από άτομα που είχαν προηγουμένως θέση ισχύος, π.χ. επόπτη ή χρηματοδότη, σε σχέση με τον συγκεκριμένο οργανισμό. Αυτή η κατάσταση δημιουργεί μια απαξίωση που αρχίζει από τους μαθητές, τους φοιτητές, τους νέους επιχειρηματίες και γενικά τον πληθυσμό. Το γεγονός επηρεάζει σε δυσανάλογα μεγάλο βαθμό τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη.

Πώς επηρεάζει αυτό μακροπρόθεσμα;

Όταν δεν αξιοποιούνται τα ικανότερα ή τα πιο

κατάλληλα πρόσωπα, αυτό επηρεάζει την οικονομία και την εμπιστοσύνη στο σύστημα. Όταν ξέρουμε ότι δεν θα ανταμειφθούν οι προσπάθειες και οι ικανότητές μας, είναι βέβαιο ότι θα προσπαθήσουμε λιγότερο και δεν θα φροντίσουμε να αναπτύξουμε περαιτέρω δεξιότητες. Και αυτό έχει κόστος στην οικονομία. Είναι το βασικό πρόβλημα της Ελλάδας, αλλά είναι κι ένα βασικό πρόβλημα της Κύπρου.

Με τις αποφάσεις που αφορούν τον Συνεργατισμό σταθεροποιείται το σύστημα γιατί προβληματικά δάνεια μεταφέρονται εκτός του τραπεζικού συστήματος. Παραμένουν, όμως, στο οικονομικό σύστημα ως υποχρέωση και υπάρχει, επομένως, πιθανότητα, να επωμισθεί το βάρος ο φορολογούμενος, σημειώνει ο κ. Ζαχαριάδης.

Καλοπερασάκηδες στο σχέδιο Εστία

Το σχέδιο Εστία, έτσι όπως έχει παρουσιαστεί, μπορεί να ανταποκριθεί στο σκοπό του, να ενισχύσει δηλαδή τις ευάλωτες ομάδες.

Μπορεί να βοηθήσει τις ευάλωτες ομάδες. Θα βοηθήσει, όμως, και ένα τεράστιο ποσοστό του πληθυσμού που απλά επέλεξε να μην πληρώνει τα δάνειά του. Είναι άδικο σχέδιο, γιατί υπερφορτώνει τον φορολογούμενο με βάρη που δεν αφορούν μόνο ευάλωτες ομάδες, αλλά και καλοπερασάκηδες.